

PROKURATUUR

Kriminaalmenetluse lõpetamise määrus

Koostamise kuupäev ja koht:	08.05.2025, Paides
Koostaja ametinimetus ja nimi:	ringkonnaprokurör Merike Lugna
Ametiasutuse nimi:	Lääne Ringkonnaprokuratuur
Kriminaalasja number:	24263050628
Kuriteo kvalifikatsioon:	KarS § 121 lg 1
Kahtlustatava nimi (isikukood):	XXX XXX (ik XXX)

Lääne Ringkonnaprokuratuur menetleb käesolevat kriminaalasja, milles XXX XXXile on esitatud kahtlustus KarS § 121 lg 1 järgi kvalifitseeritava kuriteo toimepanemises, mis seisnes selles, et tema 14.11.2024 kella 14:52 ajal Järvamaal XXX vallas XXX XXX hoone taga lõi tahtlikult kahel korral vasaku jalaga ja ühel korral vasaku käe rusikaga XXX XXX näo piirkonda. Oma tegevusega põhjustas XXX XXX XXX XXXle parema silma nurgas hematoomi, marrastuse, turse ja paremal pool saarnaluukaare murru ning füüsilist valu. Sellise teoga pani XXX XXX toime teise inimese tervise kahjustamise, samuti valu tekitava kehalise väärkohtlemise, mis on kuritegu KarS § 121 lg 1 järgi.

Prokurör, olles hinnanud kohtueelse menetluse käigus kogutud tõendeid kogumis, asub seisukohale, et XXX XXXi süü on veenvalt tõendamist leidnud. Sellest tulenevalt ei ole otstarbekas määruhes analüüsida etteheidetava teo süüteokoosseisule vastavust. Küll aga võib siinkohal mainida, et tegemist oli kahe isiku omavahelise konfliktiga ning menetluse käigus üle kuulatud ainuke tunnistaja ei näinud, millest või kelle initsiatiivil konflikt alguse sai.

Süü suuruse ja avaliku menetlushuvi puudumisele hinnangu andmine on käsitletav prokurörile antud kaalutusõigusena, mille eesmärk hõlmab lisaks menetlusökonomikale ka proportsionaalsuse põhimõttest tuleneva vajaduse välistada kriminaalrepressiooni kohaldamine juhtudel, mil see oleks teo asjaolusid silmas pidades ilmselt mittemõõdukas (RK 3-1-1-85-04). Käesolevas kriminaalasjas on XXX XXXile esitatud kahtlustus KarS § 121 lg 1 järgi kvalifitseeritava kuriteo toimepanemises, mis on teise astme kuritegu ning mille eest karistusseadustik näeb karistusena ette rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistuse. KarS § 121 lg 1 järgi kvalifitseeritava kuriteokoosseisu osas seadusandja poolt sätestatud sanktsioonimäär, millega ei nähta karistusena ette vangistuse alammäära, viitab väiksemale süüle. Kahtlustatav XXX XXX on avaldanud kahetsust, et selline sündmus aset leidis ning ta vabandaks kannatanu ees, kui teda näeks.

Prokuröri hinnangul puudub käesolevas kriminaalasjas ka avalik menetlushuvi. Avalik menetlushuvi on olemas, kui isiku suhtes on enne uue kuriteo toimepanemist ühe aasta jooksul kriminaalmenetlus otstarbekuse tõttu lõpetatud või kui isikut on ühe aasta jooksul enne uue kuriteo toimepanemist samaliigilise süüte eest karistatud või kuritegu on toime pandud isiku poolt, kelle vastu peab avalikkusel olema eriline usaldus või kannatanul puuduvad peale kriminaalmenetluse efektiivsed õiguskaitsevahendid. Kriminaalasja materjalide kohaselt on kahtlustatav küll 06.06.2024 pannud toime väärteo, kuid ei ole

viimase aasta jooksul pannud toime ega karistatud kuriteo eest, samuti ei ole isik avaliku elu tegelane ega ametilt erilist usaldusväärst eeldav isik.

Kahtlustatav on oma tegude keelatusest aru saanud ning teinud nendest järeldused, mis annavad aluse uskuda, et tema õigusvastane käitumine ei kordu. Prokuröri hinnangul ei ole XXX XXXi edaspidise õiguskulekuse tagamiseks vajalik rakendada selliseid mõjutusvahendeid (nt kriminaalhooldust), mida ei saaks kasutada KrMS § 202 alusel kriminaalmenetluse lõpetamise puhul. Kriminaalasjas, kus tegemist on esmakordse kriminaalkorras karistatava õigusrikkumisega, teise astme kuriteoga, kus kahtlustatava süü ei ole suur ning puudub ka avalik menetlushuvi, ei ole mõistlik isiku kriminaalkorras karistamine. Kriminaalkaristus ei lahenda kahtlustatava probleeme, mis puudutavad konfliktiolukordades emotsioonide juhtimist ning psüühikahäire ravimist. XXX XXXit on võimalik mõjutada edaspidiselt õiguskulekale käitumisele talle kohustusi määraes kriminaalasja lõpetamisel. Prokurör leiab, et kahtlustatava kriminaalkorras karistamine ei ole põhjendatud üldpreventiivsetel eesmärkidel. Käesoleva kriminaalmenetluse lõpetamine ei mõjuta negatiivselt ühiskonna usku õiguse kehtivusse. Riik on isiku käitumisele üheseltmõistetavalt reageerinud. Seega ei saada käesoleva kriminaalasja menetluse lõpetamine ühiskonnale õiguse kehtivuse osas mingeid negatiivseid signaale. Karistusõiguslikud sanktsioonid peavad säilitama oma ultima ratio iseloomu ehk jääma isiku käitumise suunamisel riigi viimaseks vahendiks. Karistust kohaldatakse üksnes siis, kui selle järele on tungiv vajadus ning muudest vahenditest ei piisa. Antud juhul leiab prokurör, et üld-ega eripreventiivsetest vajadustest lähtuvalt ei ole kahtlustatava suhtes kriminaalmenetluse jätkamine ega tema karistamine vajalik, vaid edaspidise õiguskulekuse tagamiseks piisab kahtlustatava suhtes KrMS § 202 lg 2 sätestatud kohustuste kohaldamisest.

Eelnevat otsust mõjutab samuti asjaolu, et kahtlustatav XXX XXX viibis Pärnu Maakohtu Paide kohtumaja 08.01.2025 kohtumääruse nr XXX alusel tema nõusolekuta kinnises hoolekandetasutuses ööpäevaringsel erihooldusteenusel kuni 03.04.2025. XXX XXXile on määratud Sotsiaalkindlustusameti poolt psüühikahäire – alkoholi tarvitamisest tingitud isiksusehäire, haigus on pöördumatu ning vajalik on korrektne ravi ning alkoholist täielik loobumine. Raviplaanist kinnipidamatuse tõttu ning tema suhtes registreeritud korduvate politsei väljakutsete tõttu paigutati kahtlustatav kinnisesse hoolekandetasutusse. Eelnevast kirjeldusest tulenevalt ei ole alust arvata, et tema suhtes oleks võimalik kohaldada sundravi, kuivõrd haigus on pöördumatu. Käesolevaks hetkeks on isik kinnisest hoolekandetasutusest vabastatud.

Riigi peaprokuröri juhise 15.03.2022 nr RP-1-2/22/1 p 2.4.1 kohaselt pannakse süüdlasele kriminaalmenetluse lõpetamisel lisakohustus rahaline kohustus pool miinimumpalgast, s.o hetkel 443 eurot või sihtotstarbeliseks kasutamiseks üldsuse huvides tehtava makse, millele ei ole alammäära ette nähtud ning p 2.4.2 pannakse süüdlasele kohustuseks üldkasuliku töö tegemise kohustus vähemalt 60 tundi. Punkti 5.1. järgi juhiseiga vastuolus olevatel juhtudel tuleb lõpetamisel koostada põhistatud määrus.

Kriminaalasja materjalidest nähtuvalt on kahtlustatav XXX XXXi maksustatavate väljamaksete summa pärast tulumaksu mahaarvamist 2024. aastal oli 6219 eurot, mis teeb isiku keskmise päevasissetuleku suuruseks 13,62 eurot. Küll aga tuleb meesles pidada, et isik on pensionär, kellel on Sotsiaalkindlustusameti poolt määratud psüühikahäire ning isik viibis võrdlemisi hiljuti, s.o. XXX - XXX kinnises hoolekandetasutuses. Eelnevast tulenevalt võib eeldada, et isik ei käi tööl, mistõttu on tõenäoliselt rahaliste kohustuste täitmine raskendatud. Samuti on tõenäoliselt raskendatud üldkasuliku töö tegemine, arvestades isiku psüühikahäiret.

Prokurör leiab, et resotsialiseerumise mõttes ei ole otstarbekas kohaldada juhises ettenähtud rahalist kohustust ega üldkasuliku töö tegemise kohustust.

Kui isik, kelle suhtes on kriminaalmenetlus lõpetatud KrMS § 202 kohaselt, ei täida talle pandud kohustusi, uuendab prokurör kriminaalmenetluse oma määrusega.

Juhindudes KrMS § 202 lg-st 7 ja 206, ringkonnaprokurör

määras:

1. Lõpetada kriminaalasjas nr 24263050628 menetlus.
2. Määratud kohustuse liik ja tähtaeg:
 - 2.1. KrMS § 202 lg 2 p 7 alusel kohustub XXX XXX vabandama kannatanu XXX XXX ees. Kohustuse täitmise tähtjaks määrab prokurör **08.06.2025**.
 - 2.2. KrMS § 202 lg 2 p 7 alusel kohustub XXX XXX mitte toime panema teise inimese tervise kahjustamist või valu tekitavat kehalist väärkohtlemist. Prokuratuur kontrollib käesoleva kohustuse täitmist **kuni 08.11.2025**.
3. KrMS 4. peatükis loetletud tõkendite ja muude kriminaalmenetluse tagamise vahendite tühistamine: -.
4. Asitõendid või äravõetud või konfiskeerimisele kuuluvad objektid: KrMS § 126 lg 3 p 1 alusel jätta asitõendiks olevad videosalvestised 1 DVD plaadil, toimikuleheküljel 41, kriminaalasja materjalide juurde.
5. Riiklikus sõrmejälgede registris ja riiklikus DNA-registris sisalduvate andmete kustutamine: -.
6. Kriminaalmenetluse kulud: -.
7. Vastavalt KrMS § 206 lõikele 2 tuleb kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia viivitamata anda kahtlustatavale XXX XXX ning edastada kannatanule XXX XXX.
8. Kannatanul on õigus vastavalt KrMS § 206 lõikele 3 tutvuda kriminaaltoimikuga kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saamisest alates kümne päeva jooksul Lääne Ringkonnaprokuratuuris aadressil Tallinna 18, Paide.
9. Vastavalt KrMS § 207 lõigete 2 ja 3 alusel võib kannatanu põhistatud kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saamisest alates kümne päeva jooksul esitada kaebuse Riigiprokuratuurile, mille asukoht on Wismari 7, Tallinn 15188.

Merike Lugna

Olen kätte saanud kriminaalmenetluse lõpetamise määruse, olen kriminaalmenetluse lõpetamisega ja mulle määratud kohustustega nõus. Mulle on selgitatud, et kriminaalasja toimik jääb Lääne Ringkonnaprokuratuuri kuni kohustuste täitmiseni. Mulle on arusaadav, et kui ma ei täida määratud tähtaja jooksul mulle pandud kohustusi, uuendab prokurör KrMS § 202 lg 6 ja 7 alusel kriminaalmenetluse.

XXX XXX